

Founga ki hono Malu'i Kita mo e Kakai Kehé

Vesioni Lava Hū Ki ai: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-covid-spreads.html>

'Ilo ki he anga 'ene mafolá

- 'Oku lolotonga hala ha faito'o ke ne malu'i kita mei he vailasi kolona 2019 (KOVITI-19).
- **Ko e founga lelei taha ke ke malu ai ko ha'o faka'ehi'ehi mei he vailasi.**
- 'Oku taku ko e vailasi ni 'oku mafola he pipihi mei he tangata ki he tangata.
  - » 'I he kakai 'oku nau feohi vāofi (si'i hifo he fute 'e 6).
  - » Mei he fāvai 'oku pipihi mei he tale, mafatua pe lea 'a ha taha 'oku puke.
  - » 'E lava ke pipiki e fāvaní ni 'i he ngutu pe ihu 'o e kakai ofi atú pe malava ke mihi'i ia ki loto ki he ma'ama'á.
  - » 'Oku pehē 'e ha ngaahi fakatotolo ne toki fai kimuí ni, 'e malava ke mafola 'a e KOVITI-19 mei he kakai 'oku 'ikai ke 'asi meiate kinautolu ha ngaahi faka'ilongá.

'Oku totonu ki he taha kotoa ke

Fanofano ma'u pē

- **Fanofano ma'u pē ho nimá** 'aki ha koa mo e vai ke a'u 'o sekoni 'e 20, tautefito kapau ne ke 'i ha feitu'u fakapule'anga, pe hili hano fangu ho ihú, tale pe mafatua.
- Kapau 'oku hala ha koa mo ha vai, **ngau'e'aki 'a e kemikale fanofano 'oku a'u 'o peseti 'e 60 'a e lahi 'o e olokaholo ai.** Milimili'i ke pulia kotoa ho ongo nimá kae 'oua ke ke ongo'i kuo mōmoa.
- **Faka'ehi'ehi mei ho'o ala ki ho matá, ihú pea mo e ngutú** 'aki ho nima 'ulí.

Faka'ehi'ehi mei he feohi vāofi

- **Fakangatangata e fetu'utaki mo e ni'ihiki kehé ki he si'isi'i taha 'e malavá.**
- **Faka'ehi'ehi mei he feohi vāofi** mo e kakai 'oku puké.
- **Nofo vāmama'o mei he kakai kehé.**
  - » Manatu'i 'oku 'i ai ha kakai 'oku nau malava 'o fakamafola e vailasi, neongo 'oku 'ikai 'asi meiatei kinautolu ha faka'ilonga.
  - » 'Oku matu'aki mahu'inga 'eni ki he **kakai 'oku 'i ha tu'unga te nau ala puke lahi ai.** www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/people-at-higher-risk.html

[cdc.gov/coronavirus](https://www.cdc.gov/coronavirus)

Tui ha mask ke 'ufi'ufi ho ngutú mo e ihú he taimi 'okú ke feohi ai mo e ni'ihī kehé

- **Te ke lava 'o fakamafola 'a e KOVITI-19 ki he kakai kehé** 'o tatau ai pē pe 'oku 'ikai te ke ongo'i puke.
- **'Oku totonu ke tui 'e he tokotaha kotoa pē ha mask** he ngaahi feitu'u fakapule'angá pea mo e taimi 'oku nau feohi ai mo ha kakai kehe 'oku 'ikai ke nofo fakataha 'i honau 'apí, tautautefito ki he taimi 'oku faingata'a ai ke tauhi e vā-mama'o 'oku fie ma'ú.
  - » 'Oku 'ikai totonu ke tui mask e fānau 'oku te'eki ai ta'u 2, ha taha 'oku faingata'a 'ene mānavá pe kei pongia te'eki ai ake, mamatea pe 'ikai malava ke ne to'o 'a e mask ta'e tokoni'i ia.
- **'Oku fakataumu'a e mask ke malu'i e kakai kehá,** telia na'a 'okú ke puke.
- **'OUA** na'á ke tui e mask 'oku fakataumu'a ki ha taha ngāue fakafaito'o.
- Hokohoko atu hono **tauhi e fute 6 ho vāmama'o mo e ni'ihī kehé.** 'Oku 'ikai hoko e mask ia ke ne fetongi e tauhi 'o e vāmama'ó.

'Ufi'ufi'i ho'o talé mo e mafatuá

- **Puke ma'u pē ho ngutú mo ho ihú 'aki ha tīsiu,** he taimi 'okú ke tale pe mafatua a'i pe ko ha'o faka'aonga'i pē 'a e konga ki loto ho tui'i nimá.
- **Lī ki he vevé e tīsiu** 'osi ngāue'akí.
- **Fanofano leva 'aki ha koa** mo e vai ke a'u 'o sekoni 'e 20. Kapau 'oku hala he koa mo e vai, fanofano 'aki ha kemikale fanofano 'oku a'u 'o peseti 'e 60 e lahi 'o e 'olokaholo a'i.

Fufulu pea tāmata'i e siemú

- **Fufulu MO holoholo'i 'aki ha me'a tāmata siemu, e ngaahi feitu'u 'oku alasi** faka'ahó. 'Oku kau heni 'a e tēpilé, kau matapaá, me'a kamosi 'uhilá, funga kánita, kau 'o e me'angāué, tesí, telefoní, kīpōtí, toiletí, paipá mo e singí. www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/disinfecting-your-home.html
- **Kapau 'oku 'uli ha me'a, fufulu ia:** Faka'aonga'i e kemikale fufulu pe koa mo e vai kimu'a pea toki holoholo'i ke tāmata'i e siemú.
- **Peá ke faka'aonga'i leva ha me'a tāmata siemu 'i 'api.** Te ke lava 'o vakai heni ki ha lisi 'o e ngaahi me'a tāmata siemu kuo lēsisita he [EPA \(EPA-registered\)](http://EPA (EPA-registered)).